

ת"פ 59822/11/16 - מדינת ישראל נגד ליאור זוודיה

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 59822-11-16 מדינת ישראל נ' זוודיה(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ליאור זוודיה

הנאשם

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של פציעה כשעבריון מזוין, לפי סעיף 334+335 (א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977. יצוין כי בתחילה כפר הנאשם ושמעתי את מלוא פרשת התביעה, אך לאחר מכן תוקן כתב האישום והנאשם הודה בו כאמור.

2. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 19.11.16 סמוך לשעה 22:35 חזרו הנאשם והמתלונן (שהם אחים) מבילוי ברכבו של חברם כשהם יושבים מאחור. במועד זה היו שניהם בגילופין. במהלך הנסיעה, התעמתו השניים מילולית ועקב כך פצע הנאשם את המתלונן באופן שחתך את פניו באמצעות שבר זכוכית שאחז בידו. בהמשך ניסה הנאשם לעצור את הדימום בפניו של המתלונן, אשר מאוחר יותר פונה לבית החולים שם הפצע נתפר.

תסקיר שירות המבחן

3. לאור גילו של הנאשם ועתירת המאשימה למאסר התחייב תסקיר. בשל צנעת הפרט לא ארחיב בתיאור נסיבותיו האישיות של הנאשם אך אציין כי מדובר בנאשם כבן 21 המתגורר עם אמו ואחיו הגדול ממנו (המתלונן). הנאשם עלה ארצה בגיל 10, הוריו גרושים והאב מתגורר בדרום הארץ. הנאשם סיים 11 שנות לימוד ולאחר מכן התגייס לצבא אך השירות נקטע בשל הליך זה ומצבו של הנאשם בצה"ל לא הובהר עד תום. משיחה עם המתלונן עלה כי טרם האירוע היו היחסים בין האחים טובים. האח תיאר כי הוא סלח לנאשם וכי אף נערך הליך של "מעין סולחה"

בבית האב ובנוכחות אנשים נוספים. המתלונן ציין עוד שאינו חושש מאחיו וסבור שהמעשה היה תוצאה של שכרות לצד לחצים שחווה.

4. הנאשם קיבל אחריות מלאה לעבירה ותוצאותיה והביע צער רב וחרטה. יצוין כי במהלך ניהול ההליך נעצר הנאשם בשל טענה להפרת תנאי השחרור והתסקיר נערך כאשר הנאשם שוהה במעצר. שירות המבחן התרשם כי הנאשם חסר גורמים סמכותיים מציבי גבולות בחייו, אך המעצר היווה גורם מרתיע ומציב גבולות עבורו. כמו כן התרשם שירות המבחן מנזקקות טיפולית ממשית ומרצונו של הנאשם להסתייע בשירות המבחן לצורך רכישת כלים לתפקוד נכון. בתסקיר צוין עוד כי הנאשם החל בהליך טיפולי מסוים במהלך מעצרו. לאור כך המליץ שירות המבחן לנקוט בעניינו של הנאשם בדרכי שיקום וסבר כי קיים סיכוי ממשי שהליך טיפולי יטיב עמו ויפחית מהמסוכנות. בסיכומו של דבר, המליץ שירות המבחן להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם עד כה ולהעמידו במבחן למשך שנה.

טיעוני הצדדים לעונש והראיות

5. בעת הצגת ההסדר (וטרם הכנת התסקיר), העיד המתלונן לעונש. בעדותו סיפר המתלונן כי סלח לאחיו והשלים עם הנזק שנגרם לו. עוד ביקש המתלונן להקל עמו, עד כדי שחרורו ממעצרו, וציין כי מערכת היחסים ביניהם תקינה.

6. אמו של הנאשם ציינה כי הנאשם התגורר בביתה לפני מעצרו והיא ממתינה שישוב להתגורר בביתה לאחר שחרורו.

7. בטיעונו לעונש הפנה ב"כ המאשימה לערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם ולצורך במיגור תופעת האלימות שהפכה מכת מדינה. עוד עמד ב"כ המאשימה על חומרת מעשיו של הנאשם ועל הנזק הקבוע שנוצר בפניו. בעניין זה ביקש ב"כ המאשימה להעדיף את אינטרס הציבור על פני הסולחה שנעשתה בין בני המשפחה. לאור כך ציין ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם את המעשה נע בין 15 חודשי מאסר ל-30 חודשים. ביחס לעונש הראוי לנאשם צוין כי הנאשם לא החל בהליך שיקומי משמעותי ולכן ביקשה המאשימה להטיל עליו עונש מאסר ארוך ומרתיע בגדרי המתחם לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

8. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות ביצוע העבירה כפי שעולות מכתב האישום המתוקן וטען כי מדובר באירוע ספונטני שאירע לאחר ויכוח מילולי וכי מיד לאחריו הביע האשם צער וחרטה על מעשיו ואף ניסה לעצור את הדימום מהפציעה. ביחס למתחם העונש ההולם נטען כי יש לקבוע מתחם המתחיל במאסר בעבודות שירות. בהתייחסו לעונש הראוי שיש להשית על הנאשם הפנה הסנגור לגילו הצעיר בזמן ביצוע העבירה (פחות מ-20); לנסיבות חייו הקשות כמתואר בתסקיר; לעברו הנקי; לחרטה שהביע; לעמדת המתלונן; לסולחה שנערכה; לתקופת המעצר עד כה ולתסקיר החיובי המצביע על נכונות לטיפול ושיקום. לפיכך ביקש הסנגור לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם לצד צו מבחן. לחלופין, ביקש הסנגור שאם יוטל עונש מאסר הוא יהיה בעבודות שירות.

9. הנאשם בדברו האחרון הביע צער וחרטה על מעשיו והוסיף כי הוא מבין עד כמה פגע במתלונן.

דין והכרעה

10. כידוע, מאז תיקון 113 לחוק העונשין גזר הדין ניתן במסגרת הליך תלת שלבי. בשלב הראשון יש לקבוע אם כתב האישום מתאר אירוע אחד או מספר אירועים. לאחר מכן יש לקבוע את מתחם הענישה ההולם את האירוע ובסופו של תהליך, יש להחליט אם נכון לחרוג מהמתחם שנקבע, שאחרת יגזר העונש בגדרי המתחם. בענייננו ברי שמדובר באירוע אחד.

קביעת מתחם הענישה

11. **הערכים המוגנים בבסיס העבירה:** במעשיו פגע הנאשם באופן ממשי בערך חיי אדם, בשלום גופו וביטחונו של המתלונן. ועל כך נאמר כי "למותר להכביר מילים אודות חומרתן של עבירות אלימות, הפוגעות בערכים חברתיים נעלים, ובראשם חיי אדם ושלמות הגוף." (ע"פ 4813/15 פלאח נ' מדינת ישראל (22.3.16)).

12. **נסיבות הקשורות לביצוע העבירה:** נסיבות האירוע מלמדות על אירוע ספונטני. אמנם נעשה שימוש בכלי נשק (שבר בקבוק) אך לא ניתן ללמוד מכתב האישום המתוקן כיצד הגיע שבר הבקבוק לידי הנאשם. באשר לנזק שנגרם למתלונן לא ניתן להישאר אדישים למראה החתך ארוך והעמוק על פניו של המתלונן, כפי שעולה מהתמונות שהוצגו. עם זאת, אציין כי בעת שהופיע הנאשם מולי ניתן היה להבחין (למרבה המזל) בהטבה משמעותית. אציין עוד שמיקום החבלה יכול היה לגרום בנקל לנזק חמור יותר.

13. **מדיניות הענישה:** מדיניות הענישה בעבירות אלימות בהן נעשה שימוש פוגעני בנשק קר היא מחמירה ועל-פי רוב כוללת הטלת מאסרים בפועל. ראו למשל דברים שנאמרו בע"פ 167/13 קטרין אבו זאייד נ' מדינת ישראל (14.8.13):

"למרבה הצער, עבירות אלימות בהן מעורבים צעירים, ולא פעם צעירים ללא עבר פלילי, הפכו למעשה של יום ביומו. בתי המשפט מצווים לתרום את תרומתם לעקירת נגע האלימות בדרך של ענישה מרתיעה"

ובעניין שימוש בבקבוקי זכוכית ככלי נשק, ראו:

"בית משפט זה עמד פעמים רבות מספור על תופעת ה"סכינאות" - אשר דקירה בשבר בקבוק באה בגדרה - וקבע כי יש להילחם בה באמצעות ענישה מחמירה" (רע"פ 5655/13 טל עמרם נ' מדינת ישראל (20.11.14)).

עמוד 3

ולמדיניות הענישה הראויה למיגור תופעת האלימות ראו:

"לא רק עניינו של המשיב עומד בפני בית המשפט, אלא גם עניינו של הקורבן ועניינו של הצבור כי מערכת אכיפת החוק תנקוט בצעדים ממשיים למיגור תופעת האלימות, עמה אין חברה מתוקנת יכולה להשלים. כאמור, רבים חוטאים ב"תופעת הסכינאות", ולאחר שהתרענו מפניה כה רבות, נדמה כי הגיעה העת שלא להסתפק במלות גינוי ובמסרים חינוכיים צופים פני עתיד, אלא לנקוט ביד קשה כלפי העבריינים בתחום זה, ואם בדרך זו תימנע ולו פגיעה אחת בחיי אדם, דיינו" (ע"פ 1463/09 **מדינת ישראל נ' פלוני** (15.06.2009)).

וביחס לעונשים הקונקרטיים המוטלים לרוב בגין עבירות דומות, ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 5641/09 **מדינת ישראל נ' דניס ברזינסקי** (22.3.10) נידון עניינו של נאשם שהטיח בקבוק זכוכית בראשו של אדם וכן גרם באמצעות שבר הבקבוק חתכים בפניו של אחר. בית המשפט המחוזי ראה להסתפק בענישה שיקומית חרף חומרת המעשה והטיל עליו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. בית המשפט העליון דחה את ערעור המדינה, תוך שציין כי מדובר במקרה חריג, בשל הליך שיקום מתקדם וכי מדיניות הענישה במקרים מסוג זה היא "מאסר מרתיע מאחורי סורג ובריח".

רע"פ 5675/15 **ולדימיר רדאוש נ' מדינת ישראל** (24.8.15) בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם על חומרת עונשו - 8 חודשי מאסר חרף סיכוי שיקום. בעניין זה הכה הנאשם אחר בראשו באמצעות בקבוק זכוכית וגרם לו לחתך מדמם.

רע"פ 5655/13 **טל עמרם נ' מדינת ישראל** (20.11.14) בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם על חומרת עונשו - 12 חודשי מאסר בגין כך ששבר בקבוק על ראשו של אחר, הטיחו בפניו וגרם לו חתך באורך 10 ס"מ. בית המשפט המחוזי קבע שמתחם הענישה ההולם את האירוע הנו 9 חודשי מאסר ועד שנתיים מאסר. בית המשפט העליון (בהרכב שלושה) הדגיש את חומרתה וכיעורה של העבירה והותיר את העונש על כנו, חרף סיכויי השיקום של הנאשם וגילו הצעיר.

רע"פ 8699/15 **אחמד אבוהאני נ' מדינת ישראל** (17.12.15) בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם אשר נידון לשמונה חודשי מאסר, בשל כך שפצע את המתלונן בראשו באמצעות חפץ חד. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר ועד 18 חודשים והטיל על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל חרף המלצה

חיובית של שירות המבחן בשל סיכויי שיקום.

רע"פ 7378/13 **חרובי נ' מדינת ישראל** (31.10.13), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של הנאשם על חומרת עונשו - 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, בכך שדקר את המתלונן בבטנו ובמפשעתו בעקבות ויכוח.

עפ"ג (חי') 5026-10-16 **פיראס נעימי נ' מדינת ישראל** (1.11.16) בו נדחה ערעור נאשם על חומרת עונשו - 9 חודשי מאסר שהוטלו עליו בגין הטחת בקבוק בראשו של אחר, אשר גרמה לפציעתו.

14. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה מושא ענייננו נע בין שמונה חודשי מאסר לבין 36 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

15. קביעת עונשו של הנאשם שבפני אינה קלה כלל וכלל. מחד גיסא, מעשיו חמורים וגרמו נזק משמעותי למתלונן ומשכך הם מצדיקים ענישה ממשית, כמתחייב ממתחם הענישה שצוין לעיל. מאידך גיסא, מדובר בנאשם צעיר אשר גדל בתנאים לא קלים, עברו נקי לחלוטין ושירות המבחן סבור שהוא בר שיקום. כן מבקש אחיו - המתלונן - שלא יוטל עליו עונש חמור.

16. כידוע, בית המשפט רשאי לחרוג לקולה ממתחם הענישה, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם." (רע"פ 7683/13 **דוד פרלמן נ' מדינת ישראל** (23.2.14)). בעניין שיקומו של נאשם נקבע כי "להוציא מקרים אשר במובהק אינם מתאימים לכך, ככלל שומה על בית המשפט לבחון בבואו לגזור את העונש ובצד שיקולי הענישה האחרים גם שיקולי שיקום, בייחוד כאשר מדובר בנאשם צעיר המצוי בתהליך של עיצוב חייו הבוגרים כאדם עצמאי ... לאחרונה אף גילה המחוקק דעתו כי יש ליתן לשיקול זה משנה חשיבות, בקובעו כי זהו השיקול היחיד אשר מצדיק חריגה לקולא מ"מתחם העונש ההולם" (סעיף 40ד לחוק העונשין). (ע"פ 7459/12 **גיל שיבר נ' מדינת ישראל** (20.6.13)).

17. במקרה זה שירות המבחן סבור שלנאשם סיכויי שיקום בלתי מבוטלים. למסקנה זו הגיע שירות המבחן לאור עמדת הנאשם כלפי ביצוע העבירה, גילו הצעיר, עברו הנקי, התנהגותו בתקופת מעצרו לרבות השתתפות בקבוצת טיפול ועמדת בני המשפחה כלפי העבירה וכלפי הנאשם עצמו. המלצה זו ראויה בעיני. מדובר בצעיר כבן 21 אשר עברו נקי לחלוטין. האירוע, חרף חומרתו, היה ספונטאני ודומה שאינו מאפיין את התנהגותו של הנאשם. לכך יש להוסיף את פעולותיו המידיות של הנאשם לעצירת הדימום ולטיפול במתלונן ללמדנו על כך שמדובר היה באבדן עשתונות רגעי. הנאשם קיבל אחריות מלאה למעשיו, הבין את הגורמים שהביאו אותו לביצוע העבירה ואת הטיפול שעליו לקבל על מנת להקטין את הסיכון להישנות עבירות דומות.

גילו הצעיר של הנאשם הוא בעיני שיקול בעל משקל של ממש שהרי "נקבע על ידי בית משפט זה כי שומה על בית המשפט לבחון הלכה למעשה גם את שיקולי השיקום בבואו לגזור את דינו של נאשם. כך ביתר שאת כאשר עסקינן בנאשם צעיר המצוי בתהליך של עיצוב חייו הבוגרים, (ע"פ 5936/13 פלוני נ' מדינת ישראל (14.1.15)).

18. עוד אציין כי הנאשם שייך לקבוצה המכונה "בגירים צעירים". אמנם הוא אינו קטין, אך בפסיקה נקבע כי יש להתחשב בגיל צעיר זה לצורך קביעת העונש ההולם, תוך הבאה בחשבון כי בשלב זה אישיותו של הנאשם אינה מעוצבת וכי לעונש מאסר בגיל כה צעיר השפעה הרסנית על סיכויי שיקומו והמשך תפקודו התקין בחברה. צוין כי התחשבות בנתונים אלו "תבטיח כי העונש שייגזר על הבגיר הצעיר אכן יהלום את מידת אשמתו, וכי יוגשם האינטרס הציבורי בשיקומם של עבריינים, על ידי מיצוי פוטנציאל השיקום המוגבר הקיים בחלק מהבגירים הצעירים." (ע"פ 2420/15 אבטלין אברהם נ' מדינת ישראל (29.11.15)); ע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.13)).

19. בעניין השימוש בעונשי מאסר נקבע לאחרונה כי "עלינו לזכור כי המאסר אינו אלא אמצעי, ולא תכלית - אמצעי לגמול, להרתעה ולשיקום העברייני... המטרה היא להצביע על כיווני חשיבה נוספים מעבר לבניית מתקני מאסר ומעצר נוספים, וכאמור הממשלה למעשה כבר בחרה לילך בדרך זו כאשר אימצה את דו"ח ועדת דורנר; מסקנתה העיקרית של ועדה זו היתה כי "יש לפעול לצמצום השימוש במאסרים במקרים בהם המאסר אינו הכרחי להגבלת יכולת של עבריינים שהמסוכנות שלהם לחברה גבוהה, והרחבת השימוש בעונשים זולים יותר ויעילים יותר העומדים בעקרון ההלימה, ובכך להביא להקצאה יעילה ונכונה יותר של המשאבים המופנים לטובת הנושא" ... ואין לי אלא להצטרף לאמור, גם בצו השכל הישר" (בג"צ 1892/14 האגודה לזכויות האדם בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח' (13.6.17), פסקה קכו' לפסק דינו של המשנה לנשיאה השופט רובינשטיין); וראו גם דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר").

20. בהקשר זה ראוי להדגיש עוד כי שליחת הנאשם למאסר, תמנע אפשרות לשלבו בצו מבחן (ראה סעיף 1 לפקודת המבחן; ע"פ 4167/12 אוחנה ואח' נ' מדינת ישראל (17.3.13)). שירות המבחן סבור כאמור כי שילובו בתכנית טיפולית יתרום ממשית לשיקומו ולהקטנת הסיכון להישנות עבירות. מכאן סברתי שקיימת חשיבות לתמהיל עונשי שיאפשר את שילובו בתכנית שיקומית. זאת ניתן יהיה להשיג באמצעות ענישה בדרך של עבודות שירות בשילוב צו מבחן. בדרך זו מושג גמול עונשי ממשי תוך שילוב בהליך טיפולי. הנאשם אינו מסיים אפוא את עניינו כעת ואם ימעד, ניתן יהיה לשוב ולהענישו לרבות באמצעות הטלת מאסר ממש (ראה עפ"ג 39953-11-13 סבח נ' מדינת ישראל (23.1.14)).

21. נתון נוסף שיש להביא בחשבון הוא את עמדת המתלונן והעובדה שנערכה מעין סולחה. אין מדובר בנתון שיש ליתן לו כמובן משקל מכריע ואלמלא יתר הנתונים אפשר ולא היה בכוחו להכריע את הכף, ואולם במקרה זה מדובר בנתון המשתלב היטב עם יתר הנתונים לעבר העדפת הפן השיקומי (לאופן בו יש להתחשב בהליך של סולחה או צדק מאחה, ראו למשל ע"פ 5883/15 יוסף אבו ציאם נ' מדינת ישראל

(24.11.16); כן ראו, ד"ר רון שפירא "הגיעה העת לסולחה" הפרקליט מח(2) 433 (2006).

22. סיכומי של דבר, נסיבות המקרה מצדיקות עשיית שימוש בסמכות לחרוג לקולה ממתחם הענישה מסיכויי שיקום. עם זאת, אינני סבור שיש מקום שלא להטיל ענישה מוחשית כלשהי והתמהיל הענישה של מאסר קצר בעבודות שירות בצד צו מבחן ופיצוי, נותן לדעתי ביטוי ראוי לנסיבות המקרה המיוחדות. כן אציין כי אינני מתכוון לנכות את תקופת מעצרו הלא קצרה של הנאשם (מעל ארבע חודשים) ומשכך החריגה (בפועל) ממתחם הענישה אינה דרמטית, אם בכלל. ביחס לטיעוני הסנגור להימנע מפיצוי, הרי שדעתי שונה ורואה אני חשיבות של ממש במקרה זה לפסיקת פיצויים לטובת המתלונן, לאור נזקו הממשי.

23. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 3 חודשים. המאסר יבוצע בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה החל מיום 23.10.17 ובמועד זה עליו להתייצב במשרדי הממונה בטבריה; הוסבר לנאשם כי עליו לבצע את העבודות לשביעות רצון הממונה וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את העבודות והוא יאלץ לשאת ביתר התקופה בבית מאסר.

ב. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שנתיים כל עבירת אלימות שהיא פשע.

ג. פיצוי למתלונן (ע"ת מס' 4) בסך 15,000 ₪. הפיצוי ישולם בחמישה עשר תשלומים החל מיום 1.1.18 במזכירות בית המשפט ועל פי שוברים שיונפקו לנאשם. המאשימה תמציא בתוך 30 יום למזכירות את פרטי חשבן הבנק של המתלונן.

ד. אני מעמיד את הנאשם במבחן למשך 12 חודשים. הוסבר לנאשם בלשון פשוטה שעליו לקיים את הוראות שירות המבחן ואם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולהענישו שנית לרבות בעונש מאסר.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות למעקב וכן לשירות המבחן.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, ד' תשרי תשע"ח, 24 ספטמבר 2017, במעמד הצדדים.